

Memorie van toelichting algemeen deel

Wijziging van de Drinkwaterwet (verlenging van het tijdvak voor de vermogenskostenvoet en het aandeel eigen vermogen van drinkwaterbedrijven en verduidelijking van de regels voor signaleringsparameters)

1. Inleiding

Het voorliggende wetsvoorstel wijzigt de Drinkwaterwet. Dit omvat twee onderdelen:

(1) verlenging van de looptijd van de gewogen gemiddelde vermogenskostenvoet en het maximale toegestane aandeel eigen vermogen in het totale vermogen van twee naar drie jaar, met een verbeterde regeling voor compensatie van te veel betaald tarief, en

(2) technische verduidelijking van de regels voor signaleringsparameters voor drinkwater en voor oppervlaktewater waarmee drinkwater wordt bereid.

Verder bevat het voorstel enkele wetstechnische aanpassingen.

Hierna wordt ingegaan op de inhoud van het voorstel, de effecten ervan en de voorbereidingsprocedure. In de artikelsgewijze toelichting wordt verdere technische uitleg gegeven per artikel.

2. Inhoud van het voorstel

2.1. Verlenging looptijd van de gewogen gemiddelde vermogenskostenvoet en het maximaal toegestane aandeel eigen vermogen in het totale vermogen en verduidelijking termijn compensatie van te veel betaald tarief

Artikel 11 van de Drinkwaterwet (hierna: Dww) regelt de tarieven. Deze worden door de eigenaren van drinkwaterbedrijven vastgesteld en moeten kostendekkend, transparant en niet discriminerend zijn. Bij de bepaling van de vermogenskosten die in het tarief mogen worden doorberekend hanteert de eigenaar ten hoogste de geldende gewogen gemiddelde vermogenskostenvoet, zoals geregeld in artikel 10 van de Dww. Deze dient (in samenhang met het maximaal toegestane aandeel eigen vermogen in het totale vermogen) om een teveel aan vermogensvorming bij drinkwaterbedrijven en te hoge tarieven te voorkomen en wordt tweejaarlijks door de Minister van Infrastructuur en Waterstaat (hierna: de minister) vastgesteld.

Op basis van artikel 60 van de Dww is in 2017 een evaluatie uitgevoerd naar de doeltreffendheid en de effecten van hoofdstuk V van de Dww. Dit betreft de doelmatigheid van de openbare drinkwatervoorziening in de praktijk, waaronder de financiële aspecten. Eind 2017 is de Tweede Kamer geïnformeerd over de uitkomsten daarvan¹. In deze kamerbrief is aangegeven dat de minister de aanbevelingen over de gewogen gemiddelde vermogenskostenvoet voor drinkwaterbedrijven nader wil onderzoeken. Uit dit onderzoek volgen de wijzigingen zoals opgenomen in het wetsvoorstel².

De voorgestelde wijzigingen houden in een verlenging van de looptijd van de gewogen gemiddelde vermogenskostenvoet en het maximale toegestane aandeel eigen vermogen in het totale vermogen van twee naar drie jaar. Verder wordt in de wettekst verduidelijkt dat een in verband daarmee te hoog gebleken tarief voor afnemers reeds direct in het daaropvolgende jaar kan worden gecompenseerd aan afnemers (en niet een jaar later).

Voor het Drinkwaterbesluit en de Drinkwaterregeling zullen in samenhang daarmee eveneens beperkte wijzigingen worden voorbereid. Gestreefd wordt naar inwerkingtreding van de wijzigingen medio 2021, zodat de gewogen gemiddelde vermogenskostenvoet voor de periode 2022-2024 op

---

¹ Kamerbrief van 21 november 2017 met kenmerk IENM/BSK-2017/284070, Kamerstukken II 2017/18, nr 27625-410.

² Kamerbrief van 1 november 2019 met kenmerk IENW/BSK-2019/226826, Kamerstukken II 2019/20, nr 27625-484.

de gewijzigde wet- en regelgeving kan worden gebaseerd (met van twee naar drie jaar verlengde looptijd). Ditzelfde geldt voor de vaststelling van het maximaal toegestane aandeel eigen vermogen in het totale vermogen.

De looptijd van de gewogen gemiddelde vermogenskostenvoet is vastgelegd in artikel 10, derde lid, van de Dww en bedraagt nu twee jaar. Dit is een (te) korte looptijd gebleken. Voor andere sectoren, zoals gas- en elektriciteitsnetbeheerders wordt een termijn van 3 tot 5 jaar gehanteerd. Een korte looptijd van de gewogen gemiddelde vermogenskostenvoet kan leiden tot schokken in de tarieven. Een langere termijn heeft als voordeel dat voor meer jaren zekerheid ontstaat. Nadelen van een langere termijn zijn: meer kans op inschattingfouten vooraf als de marktomstandigheden wijzigen duurt het langer voordat dit tot uitdrukking komt in de vermogenskostenvoet en de tarieven. Elke looptijd heeft dus zijn voor- en nadelen. Er is gekeken naar looptijden tot en met vijf jaar en ook naar een flexibele looptijd, bijvoorbeeld tussen de drie en vijf jaar. Bij een flexibele looptijd zou de minister elke periode de best passende looptijd kunnen kiezen binnen de randvoorwaarden van de wet. De drinkwaterbedrijven geven de voorkeur aan 3 jaar; dit is voor hen de beste balans tussen de genoemde voor- en nadelen. Een flexibele periode geeft extra onzekerheid en is daarom niet wenselijk. De looptijd van de gewogen gemiddelde vermogenskostenvoet wordt met het wetsvoorstel verlengd naar drie jaar. Daarbij wordt ook het moment van vaststelling van de gewogen gemiddelde vermogenskostenvoet vervroegd naar vóór 1 juli. De huidige datum van vóór 1 november is relatief laat in het jaar, de drinkwatertarieven worden altijd rond 1 december vastgesteld voor het komende jaar. De drinkwaterbedrijven hebben daarom een voorkeur voor vaststelling eerder in het jaar. De minister is vrij onder de huidige wet om de gewogen gemiddelde vermogenskostenvoet al eerder, zoals 1 juli, vast te stellen, dus in principe is daarvoor geen wetswijziging nodig. Nu de looptijd van de gewogen gemiddelde vermogenskostenvoet wordt aangepast is het wenselijk het tijdstip van 1 november ook aan te passen, zodat er geen misverstanden kunnen ontstaan. Overigens leidt een vroegere vaststelling wel tot iets meer onzekerheid; de gegevens waarop de gewogen gemiddelde vermogenskostenvoet is gebaseerd, zijn dan iets ouder en daarmee een iets minder goede voorspeller. Dit nadeel is bekend bij de drinkwaterbedrijven en wordt door hen geaccepteerd. Nu wordt voorgesteld de looptijd van de gewogen gemiddelde vermogenskostenvoet aan te passen, ligt het in de rede om ook de looptijd van het maximaal toegestane aandeel van het eigen vermogen in het totale vermogen te wijzigen van twee naar drie jaar (artikel 10, tweede lid, van de Dww). De minister stelt beide parameters tegelijk vast.

Verder verduidelijkt de voorgestelde wijziging wanneer een mogelijke overschrijding van de gewogen gemiddelde vermogenskostenvoet kan worden gecompenseerd in de drinkwatertarieven. De hoogte van een eventuele overschrijding van de gewogen gemiddelde vermogenskostenvoet kan pas met zekerheid worden vastgesteld na afloop van een jaar. Echter, er kan al eerder een schatting worden gemaakt van de hoogte van de overschrijding. Drinkwaterbedrijven geven aan graag zo snel mogelijk te willen compenseren om tariefschokken te voorkomen. Door in artikel 12, derde lid, van de Dww te bepalen dat dit "uiterlijk" het daaropvolgende kalenderjaar moet gebeuren, wordt het drinkwaterbedrijven expliciet mogelijk gemaakt om te compenseren direct in het jaar aansluitend op de overschrijding ($t+1$) en niet te hoeven wachten tot het daaropvolgende jaar ($t+2$). Het risico van te veel of te weinig compenseren ligt bij het drinkwaterbedrijf. Dit betekent dat als het drinkwaterbedrijf de overschrijding te hoog inschat en te veel compenseert dit voor risico van het drinkwaterbedrijf is; het teveel gecompenseerde mag niet meer worden verrekend in de tarieven. Schat het drinkwaterbedrijf de overschrijding te laag in, dan moet het verschil tussen de realisatie en de schatting alsnog worden gecompenseerd in de toekomstige tarieven.

2.2. Verduidelijking en uitwerking van de regels voor signaleringsparameters voor drinkwater en oppervlaktewater gebruikt voor de bereiding van drinkwater

2.2.1. Inleiding

Het tweede element van het wetsvoorstel omvat een (technische) verduidelijking en uitwerking van de regels voor signaleringsparameters. Signaleringsparameters zijn waarden voor indicatoren, bedoeld voor het signaleren van mogelijke verontreiniging. Deze zijn van toepassing voor zowel drinkwater (zoals dat uit de kraan komt) als voor oppervlaktewater dat wordt gebruikt voor de bereiding van drinkwater door de drinkwaterbedrijven. Het wetsvoorstel leidt tot verduidelijking van de betekenis en functie van eisen voor de signaleringsparameters, de regels bij overschrijding van die waarden en de delegatiegrondslagen in de wet voor de uitwerking bij lagere regelgeving.

Aanleiding voor de voorstellen zijn de in de praktijk gerezen onduidelijkheden en vragen over de betekenis en functie van de signaleringsparameters in de praktijk van uitvoering en handhaving. Dit betrof in eerste instantie vooral de signaleringsparameters voor oppervlaktewater waarmee drinkwater wordt bereid, geregeld in de Drinkwaterregeling. Daarnaast zijn er vergelijkbare vragen en onduidelijkheden over de signaleringsparameters voor drinkwater, geregeld in het Drinkwaterbesluit. Het is wenselijk gebleken de regelgeving te verduidelijken om de onzekerheden in de uitvoering en handhaving weg te nemen en om eventuele juridische complicaties te voorkomen. Voor de signaleringsparameters voor drinkwater wordt daarbij nauw aangesloten bij de desbetreffende bepalingen van de Drinkwaterrichtlijn³. De wijzigingen zijn van technische aard. Er zijn geen gevolgen voor de implementatie of bestaande verplichtingen, noch voor het vigerende beleid.

Hierna wordt eerst ingegaan op de wijzigingen van de regelgeving voor signaleringsparameters voor oppervlaktewater dat gebruikt wordt voor de bereiding van drinkwater, gevolgd door de wijzigingen voor signaleringsparameters voor drinkwater.

2.2.2. Signaleringsparameters voor oppervlaktewater gebruikt voor de bereiding van drinkwater

Artikel 22 van de Dww regelt de eisen aan oppervlaktewater gebruikt voor de bereiding van drinkwater. Het tweede lid bevat een verbod om drinkwater te produceren van oppervlaktewater dat niet aan de eisen voldoet, met de mogelijkheid van een ontheffing (derde lid). Artikel 22 van de Dww is in algemene termen geformuleerd. Sinds de inwerkingtreding van de Dww (medio 2011) bevat de Drinkwaterregeling (Dwr) een verdere uitwerking⁴ met een nader onderscheid tussen specifieke kwaliteitseisen en signaleringsparameters. Dit omvat enerzijds specifieke en gezondheidskundig onderbouwde kwaliteitseisen voor microbiologische en chemische parameters (primair bedoeld voor de bescherming van de volksgezondheid) en anderzijds waarden voor signaleringsparameters (primair bedoeld voor het signaleren van mogelijke verontreiniging en bewaking van de kwaliteit van de bron). Ook de regels bij overschrijding verschillen.

Signaleringsparameters voor oppervlaktewater waarmee drinkwater wordt bereid volgen niet uit het Europees recht, maar zijn wel toegestaan. Bij overschrijding van een signaleringsparameter (bijvoorbeeld van de maximale waarde voor de signaleringsparameter voor "overige antropogene stoffen") dient onderzoek uit te wijzen wat de oorzaak is, om welke stof het gaat en wat het gezondheidsrisico is. Indien de resultaten van het onderzoek daartoe aanleiding geven worden maatregelen genomen en wordt voor de desbetreffende stof een (specifieke en gezondheidskundig onderbouwde) kwaliteitseis vastgesteld, zoals een aantal jaren geleden is gedaan voor de stof pyrazool.

In de praktijk ontstonden de laatste jaren onduidelijkheden en vragen over de signaleringsparameters en de verhouding tot de specifieke kwaliteitseisen. De wettelijke regeling

---

³ Richtlijn 98/83/EG van de Raad van 3 november 1998 betreffende de kwaliteit van voor menselijke consumptie bestemd water (Pb EG L 330), de artikelen 5 lid 2, tweede volzin ("De waarden voor de parameters in bijlage I, deel C, behoeven uitsluitend te worden vastgesteld voor controledoeleinden en om te voldoen aan de verplichtingen van artikel 8") en art. 8 lid 6 ("6. Wanneer niet wordt voldaan aan de parameterwaarden of de specificaties in bijlage I, deel C, gaan de lidstaten na of een en ander risico voor de volksgezondheid oplevert. Zij nemen herstelmaatregelen om de kwaliteit van het water weer op peil te brengen indien de bescherming van de volksgezondheid dit vereist").

⁴ Op basis van artikel 22 van de Dww en artikel 30 van het Drinkwaterbesluit.

werd niet als duidelijk ervaren; met name waren er vragen over het al dan niet moeten verlenen van een ontheffing bij een overschrijding van een waarde voor een signaleringsparameter (ook als het om een onschuldige stof, zoals sucralose ging) en het al dan niet onder het productieverbod van artikel 22 Dww vallen van deze parameters bij een overschrijding, ook in geval van onschadelijke stoffen. De lagere regelgeving was niet duidelijk en ook niet steeds eenduidig.

Vanwege de onduidelijkheid en vragen en om complicaties te voorkomen is de Dwr in overleg met alle betrokken partijen in 2019 verduidelijkt⁵. Daarbij is een duidelijker onderscheid tussen de typen eisen gemaakt en is verduidelijkt dat bij overschrijding van een signaleringsparameter in de eerste plaats onderzoek is vereist⁶. Indien het onderzoek wijst op een stof met risico voor de volksgezondheid, wordt vervolgens na gezondheidskundig onderzoek een specifieke kwaliteitseis bepaald, die ook een voorlopig karakter kan hebben. Verduidelijkt is dat het eerdergenoemde productieverbod en de ontheffingsmogelijkheid bij overschrijding alleen van toepassing zijn bij overschrijding van een specifieke kwaliteitseis, niet bij overschrijding van een waarde voor een signaleringsparameter⁷.

De nu voorgestelde wijziging van artikel 22 van de Dww is van technische aard en houdt in een nader onderscheid in de typen eisen met een verduidelijking van de status en het regime voor signaleringsparameters voor oppervlaktewater waarmee drinkwater wordt bereid. Verduidelijkt wordt dat signaleringsparameters niet onder de werking van het productieverbod van het eerste lid van dat artikel vallen. Dat laatste is zoals gezegd nooit bedoeld en zou ertoe kunnen leiden dat de continuïteit van de drinkwatervoorziening onnodig in gevaar komt, terwijl daar vanuit het oogpunt van gezondheidsbescherming geen reden voor is, of dat onnodig ontheffingen moeten worden verleend.

2.2.3. Signaleringsparameters voor drinkwater

Signaleringsparameters voor drinkwater zijn geregeld in het Dwb, als onderdeel van de indicatorparameters. Deze eisen waren reeds opgenomen in het Waterleidingbesluit en worden ook vereist door de Europese Drinkwaterrichtlijn. De signaleringsparameters zijn ook bij drinkwater primair bedoeld voor controledoeleinden en bewaking van de kwaliteit van de bron. De richtlijn verplicht bij een overschrijding tot onderzoek naar de oorzaak daarvan en naar de aard en hoeveelheid van de betrokken stof alsmede het mogelijke risico voor de volksgezondheid. Er dienen maatregelen te worden genomen, indien noodzakelijk ter bescherming van de volksgezondheid⁸.

Het Dwb bevat in de eerste plaats kwaliteitseisen voor microbiologische en chemische parameters voor drinkwater⁹. Deze zijn specifiek bepaald voor een bepaalde parameter en zijn gezondheidskundig onderbouwd. Aan deze kwaliteitseisen moet steeds worden voldaan (behoudens de mogelijkheid van een ontheffing voor chemische parameters)¹⁰. Bij overschrijding van een kwaliteitseis dient onderzoek naar de oorzaak en mogelijke nadelige gevolgen voor de volksgezondheid plaats te vinden en zijn steeds herstelmaatregelen nodig waardoor het drinkwater weer aan de eisen voldoet (artikel 22 Dwb).

In de tweede plaats bevat het Dwb eisen voor indicatorparameters voor drinkwater¹¹. Dit omvat onder andere eisen voor signaleringsparameters, bedoeld voor controledoeleinden en bewaking

---

⁵ Regeling van de Minister van Infrastructuur en Waterstaat, van 25 juni 2019, nr. IENW/BSK-2019/136409, tot wijziging van de Drinkwaterregeling in verband met vereenvoudiging van de regeling van signaleringsparameters voor oppervlaktewater bestemd voor de bereiding van drinkwater (Stcrt 2019, nr. 34877).

⁶ Artikel 16b en bijlage 5b van de Drinkwaterregeling.

⁷ Artikel 16 en bijlage 5a van de Drinkwaterregeling.

⁸ Artt. 4, eerste lid, 5, tweede lid, en 8, zesde lid, Drinkwaterrichtlijn.

⁹ Artt. 13 en 22 Dwb en bijlage A, tabellen I en II, Dwb.

¹⁰ Artikel 21, vijfde lid, Dww en artikel 28 Dwb.

¹¹ Artikelen 13 en 25 Dwb en bijlage A, tabellen IIIa, IIIb en IIIc Dwb.

van de kwaliteit van de bron (artikel 25 en bijlage A, tabel IIIc, van het Dwb). Artikel 25 van het Dwb bevat voor de indicatorparameters een van de regels voor microbiologische en chemische kwaliteitseisen afwijkend regime, conform de Drinkwaterrichtlijn. Bij overschrijding geldt een onderzoeksverplichting naar de oorzaak en mogelijke nadelige gevolgen voor de volksgezondheid en in beginsel ook een herstelmaatregelplicht. De herstelmaatregelplicht geldt niet indien de toezichthouder van oordeel is dat de normoverschrijding geen nadelige gevolgen heeft voor de gezondheid van de consumenten en voor de aan hen toebehorende goederen. Een ontheffing is hierbij verder niet aan de orde.

Omdat ook bij de regelgeving voor signaleringsparameters voor drinkwater onduidelijkheden worden ervaren en omwille van de balans en eenduidigheid van de regelgeving, wordt ook voor drinkwater een technische verduidelijking en uitwerking van de verschillende soorten parameters in de wet en de bijbehorende regimes voorgesteld (in artikel 21, derde en vijfde lid, Dww). Dit is in overeenstemming met de Drinkwaterrichtlijn. De wijzigingen hebben geen gevolgen voor de vigerende verplichtingen en nalevingslasten.

In verband met opkomende nieuwe stoffen wordt het daarnaast van belang geacht dat voor drinkwater, indien noodzakelijk ter bescherming van de volksgezondheid, bij ministeriële regeling een kwaliteitseis voor een microbiologische of chemische parameter kan worden vastgesteld. Deze eis wordt vervolgens zo spoedig mogelijk in bijlage A van het Dwb opgenomen. De delegatiegrondslag ligt al besloten in artikel 21, derde lid, van de Dww. Op basis daarvan is het voornemen om een daartoe strekkende bevoegdheid van de minister in het Dwb op te nemen. Het betreft hier gevallen waarin sprake is van een zodanig risico dat niet kan worden gewacht op het opnemen in het Dwb, maar geen sprake is van een onmiddellijk gevaar in de zin van artikel 23 van de Dww, zodat van die bevoegdheid tot het treffen van een onverwijldde voorziening geen gebruik kan worden gemaakt. De voorgenomen wijziging van het Dwb wordt via de voorhangprocedure op grond van artikel 1, zevende lid, van de Dww aan beide Kamers der Staten-Generaal voorgelegd.

2.3. Wetstechnische wijzigingen

In verband met het voorgaande zijn ook enkele wetstechnische wijzigingen opgenomen:

- nieuwe begripsomschrijvingen in artikel 1, eerste lid, voor de begrippen *Drinkwaterrichtlijn*, *indicatorparameters*, *microbiologische of chemische parameters*, *toezichthouder*;
- verduidelijking van de delegatiegrondslag in artikel 21, derde lid, aanhef en onderdeel d, van de Dww voor lagere regelgeving met betrekking tot de herstelmaatregelplicht in artikel 22 Dwb in geval van overschrijding van een kwaliteitseis.

3. Voorbereiding

- Het wetsvoorstel is tijdens de voorbereidingsfase besproken met de ILT, de ACM en de VEWIN, de brancheorganisatie van de drinkwaterbedrijven.
- *PM* adviezen en toetsen (openbaar te maken voor de indiening)
- *PM* internetconsultatie, resultaten (via beleid)

4. Effecten

Wijziging looptijd gewogen gemiddelde vermogenskostenvoet en maximaal toegestane aandeel eigen vermogen in het totale vermogen

Het wetsvoorstel leidt tot verlenging van de looptijd van de gewogen gemiddelde vermogenskostenvoet (en in samenhang daarmee, het maximaal toegestane aandeel van het eigen vermogen in het totale vermogen) van twee naar drie jaar. Dit draagt bij aan stabielere drinkwatertarieven en een stabielere financiële gezondheid van drinkwaterbedrijven. Een eventuele teruggaaf van te hoge tarieven kan eerder plaatsvinden. De effecten hiervan zijn alleen kwalitatief te omschrijven en kunnen niet op voorhand worden gekwantificeerd.

Daarnaast heeft het wetsvoorstel mogelijk gevolgen voor de bestuurlijke lasten van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat en de Autoriteit Consument en Markt (ACM) om de gewogen gemiddelde vermogenskostenvoet vast te stellen; de vaststelling gebeurt minder vaak, echter hierdoor wordt dit mogelijk een intensiever traject omdat de belangen groter zijn. Het precieze effect kan niet op voorhand worden gekwantificeerd.

Dit onderdeel van het wetsvoorstel heeft samengevat geen effecten op de regeldruk voor drinkwaterbedrijven. De administratieve lasten blijven gelijk; er ontstaan geen nieuwe informatieverplichtingen. Ook heeft dit onderdeel geen effect op de nalevingskosten; de wijziging introduceert geen nieuwe regels, of wijzigingen waarvoor partijen (extra) structurele kosten zouden moeten maken om hier aan te voldoen.

Ook zijn er geen milieueffecten als gevolg van dit onderdeel van de voorgestelde wet.

PM Uitvoerbaarheids- en handhaafbaarheidstoets (ILT, VEWIN, via beleid)

PM toets Adviescollege toetsing regeldruk (ATR)

PM Milieueffecten

Wijziging regels signaleringsparameters

Het wetsvoorstel heeft voor wat betreft de (technische) wijziging van de regels met het oog op signaleringsparameters geen effecten op de regeldruk (bestaande uit administratieve lasten (als gevolg van informatieverplichtingen) en inhoudelijke nalevingskosten (als gevolg van kosten die gemaakt moeten worden om aan de regelgeving te voldoen)).

Datzelfde is het geval met de signaleringsparameters voor drinkwater. Ook daarvoor heeft het voorstel naar verwachting geen effecten op de regeldruk omdat geen sprake is van wijzigingen van verplichtingen of uitvoeringshandelingen. Voor zover nodig zal hier in het kader van de aangekondigde wijziging van het Dwb nog nader in worden gegaan.

Ook dit onderdeel van het wetsvoorstel heeft samengevat geen effecten op de regeldruk. Deze wijzigen niet door dit onderdeel van het wetsvoorstel. De administratieve lasten blijven gelijk; er ontstaan geen nieuwe informatieverplichtingen.

Ook zijn er geen milieueffecten als gevolg van dit onderdeel van de voorgestelde wet.

PM Uitvoerbaarheids- en handhaafbaarheidstoets (ILT, VEWIN, via beleid)

PM toets Adviescollege toetsing regeldruk (ATR)

PM Milieueffecten.

5. Overgangsrecht en inwerkingtreding

De beoogde inwerkingtredingsdatum is zo mogelijk medio 2021. De huidige gewogen gemiddelde vermogenskostenvoet is vastgesteld voor de periode 2020-2021. De volgende gewogen gemiddelde vermogenskostenvoet wordt zo mogelijk vastgesteld op basis van de dan gewijzigde wet, dus vóór 1 juli 2021 en voor een periode van drie jaar.

Als de wetswijziging op of na 1 juli 2021 maar vóór of op 1 november 2021 van kracht wordt, zal de nieuwe gewogen gemiddelde vermogenskostenvoet en het nieuwe maximaal toegestane aandeel van het eigen vermogen in het totale vermogen krachtens overgangsrecht (en alleen voor dat jaar) uiterlijk op 1 november 2021 kunnen worden vastgesteld, voor een periode van drie jaar.

Als de wetswijziging na 1 november 2021 van kracht wordt, zal de nieuwe gewogen gemiddelde vermogenskostenvoet en het nieuwe maximaal toegestane aandeel van het eigen vermogen in het totale vermogen nog gebaseerd moeten worden op de dan nog vigerende, bestaande wetgeving en vóór 1 november 2021 weer voor een periode van twee jaar worden vastgesteld.

Artikelsgewijs

Wijziging van de Drinkwaterwet (verlenging van het tijdvak voor de vermogenskostenvoet en het aandeel eigen vermogen van drinkwaterbedrijven en verduidelijking van de regels voor signaleringsparameters)

Memorie van Toelichting, artikelsgewijs

Artikel I, onderdeel A (wijziging artikel 1)

Voor de begrippen *Drinkwaterrichtlijn*, *indicatorparameters*, *microbiologische of chemische parameters* en *toezichthouder* worden ingevolge het wetsvoorstel begripsomschrijvingen opgenomen in artikel 1 van de Drinkwaterwet (Dww). Bij de begrippen “indicatorparameters” en “microbiologische of chemische parameters” wordt verwezen naar de desbetreffende begrippen van de Drinkwaterrichtlijn. De begripsomschrijving van “toezichthouder” omvat de inspecteur (Inspectie Leefomgeving en Transport, ILT)) en overige toezichthouders.

Artikel I, onderdelen B en C (wijziging artikelen 10, tweede en derde lid, en 12, derde lid)

Kortheidshalve wordt verwezen naar par. 2.1 van het algemeen deel van de memorie van de toelichting voor een uitleg over de voorgestelde wijziging van de systematiek voor de gewogen gemiddelde vermogenskostenvoet en het maximaal toegestane aandeel eigen vermogen in het totale vermogen. De voorgestelde wijzigingen van artikel 10, tweede en derde lid, van de Dww voorzien in verlenging van de looptijd van beide factoren van twee naar drie jaar, met wijziging van de uiterste datum van vaststelling van 1 november naar 1 juli.

De voorgestelde wijziging van artikel 12, derde lid, van de Dww verduidelijkt (door toevoeging van het woord “uiterlijk”) dat compensatie van overschrijding van de gewogen gemiddelde vermogenskostenvoet reeds in het jaar dat direct volgt op het jaar van overschrijding (t+1) in plaats van in het jaar daarna (t+2) – het daaropvolgende kalenderjaar – mogelijk is. Daardoor wordt een snellere compensatie via de tarieven mogelijk.

Artikel I, onderdeel D (wijziging artikel 21, derde lid, onderdelen a en d, en vijfde lid)

Wijzigingen artikel 21, derde lid (onderdeel D, onderdeel 1, onderdelen a en b)

Voor een algemene toelichting wordt verwezen naar par. 2.2.3 van het algemeen deel van de memorie van toelichting. De voorgestelde wijzigingen van artikel 21, derde lid, onderdelen a en d, strekken tot (technische) verduidelijking en uitwerking in de wet van de eisen, regels en delegatiegrondslagen voor de verschillende soorten parameters *voor drinkwater* in de onderdelen a en d van artikel 21, derde lid, van de wet (met regeling van de eisen, respectievelijk het rechtsgevolg bij overschrijding). Daarbij wordt nauw aangesloten bij de artikelen 4, eerste lid¹², 5, eerste en tweede lid¹³, en 8, zesde lid¹⁴, van de Drinkwaterrichtlijn. De Drinkwaterrichtlijn bevat

---

¹² Art. 4 lid 1. Onverminderd hun verplichtingen uit hoofde van andere communautaire bepalingen, nemen de lidstaten de nodige maatregelen om ervoor te zorgen dat voor menselijke consumptie bestemd water gezond en schoon is. Overeenkomstig de minimumvereisten van deze richtlijn is voor menselijke consumptie bestemd water gezond en schoon, als het:

a. geen micro-organismen, parasieten of andere stoffen bevat in hoeveelheden of concentraties die gevaar voor de volksgezondheid kunnen opleveren;

b. voldoet aan de in bijlage I, delen A en B, gespecificeerde minimumvereisten;

¹³ Artikel 5

1. De lidstaten stellen voor de in bijlage I vermelde parameters de waarden vast die van toepassing zijn op voor menselijke consumptie bestemd water.

2. De overeenkomstig lid 1 vastgestelde waarden zijn niet minder streng dan de in bijlage I vermelde waarden. De waarden voor de parameters in bijlage I, deel C, behoeven uitsluitend te worden vastgesteld voor controledoelinden en om te voldoen aan de verplichtingen van artikel 8.

¹⁴ Artikel 8 lid 6.

6. Wanneer niet wordt voldaan aan de parameterwaarden of de specificaties in bijlage I, deel C, gaan de lidstaten na of een en ander risico voor de volksgezondheid oplevert. Zij nemen herstelmaatregelen om de kwaliteit van het water weer op peil te brengen indien de bescherming van de volksgezondheid dit vereist.

met de artikelen 4, eerste lid, en 5 en bijlage I, delen A en B, de minimumvereisten en waarden voor microbiologische en chemische parameters. Indien niet aan deze eisen wordt voldaan, dient onderzoek te worden verricht en dienen herstelmaatregelen te worden genomen (artikel 8 richtlijn). Artikel 5, tweede lid, tweede volzin, van de richtlijn bepaalt verder dat de waarden voor de indicatorparameters in bijlage I, deel C, van de richtlijn uitsluitend behoeven te worden vastgesteld voor controledoeleinden en om te voldoen aan artikel 8. Artikel 8, zesde lid, van de richtlijn bepaalt dat wanneer niet wordt voldaan aan de indicatorparameterwaarden of de specificaties in bijlage I, deel C, nagegaan moet worden of er een risico voor de volksgezondheid is. Indien de bescherming van de volksgezondheid dit vereist, moeten herstelmaatregelen worden genomen.

De voorgestelde wijzigingen omvatten ten eerste een expliciet onderscheid in de Dww tussen enerzijds microbiologische en chemische parameters voor drinkwater en anderzijds indicatorparameters, waaronder signaleringsparameters (wijziging van artikel 21, derde lid, onderdeel a, van de wet). Verder omvat dit een uitwerking van het rechtsgevolg ingeval van overschrijding (wijziging van artikel 21, derde lid, onderdeel d, van de wet).

De kwaliteitseisen voor microbiologische en chemische parameters voor drinkwater zijn geregeld in de artikelen 13 en 22 Dwb en bijlage A, tabellen I en II, Dwb. Aan deze eisen moet steeds worden voldaan. Voor chemische parameters is onder voorwaarden een ontheffing mogelijk (artikelen 21, vijfde lid, Dww en 28 en 29 Dwb). Bij overschrijding dient onderzoek naar de oorzaak en mogelijke nadelige gevolgen voor de volksgezondheid plaats te vinden en zijn steeds herstelmaatregelen nodig waardoor het drinkwater weer aan de eisen voldoet.

De eisen voor indicatorparameters voor drinkwater zijn geregeld in de artikelen 13 en 25 Dwb en bijlage A, tabellen IIIa, IIIb en IIIc, van het Dwb. Het betreft:

- indicatoren - bedrijfstechnische parameters (tabel IIIa),
- indicatoren – organoleptische parameters (tabel IIIb) en
- indicatoren – signaleringsparameters (tabel IIIc).

Artikel 25 Dwb bevat voor de indicatorparameters een van de regels voor kwaliteitseisen voor microbiologische en chemische parameters afwijkend regime, conform de Drinkwaterrichtlijn. Bij overschrijding van een indicatorparameter moet onderzoek worden verricht naar de oorzaak, aard en risico van de desbetreffende stof en mogelijke nadelige gevolgen voor de volksgezondheid. In principe geldt ook een plicht tot het nemen van herstelmaatregelen, tenzij de toezichthouder van oordeel is dat de normoverschrijding geen nadelige gevolgen heeft voor de gezondheid van de consumenten en voor de aan hen toebehorende goederen¹⁵.

In artikel 21, derde lid, onderdeel d, van de Dww wordt in dit verband ook de herstelmaatregelplicht bij het niet voldoen aan een kwaliteitseis of indicatorparameter verduidelijkt, met een verbeterde delegatiegrondslag.

Wijziging artikel 21, vijfde lid (onderdeel D, onderdeel 2)

De voorgestelde wijziging van artikel 21, vijfde lid, van de wet hangt samen met de wijziging van het derde lid van dat artikel. De wijziging leidt tot een meer expliciete grondslag in de wettekst voor de regeling van artikel 29 van het Dwb (ontheffingverlening door de toezichthouder (ILT) in kortdurende gevallen).

---

¹⁵ Voor de signaleringsparameters in tabel IIIc is in voetnoot 1 bij die tabel aangegeven: "Deze kwaliteitseisen zijn bedoeld voor het signaleren van mogelijke verontreinigingen. Wanneer de aangegeven waarde (1 µg/l) wordt gemeten, is er geen risico voor de volksgezondheid, maar zal er nader onderzoek plaats vinden. Deze parameters (als groep) zijn bedoeld om de kwaliteit van de bron te bewaken". Geconstateerd kan worden dat deze voetnoot niet in lijn is met artikel 21, derde lid, van de Dww en artikel 25 van de Dwb en in de praktijk tot vragen en onduidelijkheden leidt. De voetnoot zal bij een komende wijziging van het Dwb worden gewijzigd.

Artikel I, onderdeel E (wijziging artikel 22, tweede en derde lid)

Wijziging artikel 22, tweede lid (onderdeel E, onderdeel 2)

De voorgestelde wijziging van artikel 22, tweede lid, van de wet leidt tot een verduidelijking in de wettekst van de verschillende typen parameters en daarvoor gestelde eisen, regels en delegatiegrondslagen voor *oppervlaktewater waarmee drinkwater wordt bereid*. Voor een algemene toelichting wordt korthedshalve verwezen naar par. 2.2.2 van het algemeen deel van de memorie van toelichting.

Signaleringsparameters hebben primair een controlefunctie en zijn bedoeld voor het signaleren van mogelijke verontreiniging van het in te nemen oppervlaktewater waarmee drinkwater wordt bereid en het bewaken van de kwaliteit van de bron. In geval van overschrijding dient nader onderzoek naar de oorzaak, de aard van de stof en het risico voor de volksgezondheid te worden gedaan. Indien nodig wordt op basis van het onderzoek vervolgens een specifieke kwaliteitseis vastgesteld, zoals voor pyrazool is gebeurd. Omdat de regelgeving niet steeds eenduidig en duidelijk was, ontstonden vragen over de noodzaak van een productiestop bij overschrijding en ontheffingverlening. Met de eerdergenoemde wijziging van de Dwr¹⁶ en het wetsvoorstel wordt dit nu ondervangen.

De voorgestelde (technische) wijziging van artikel 22 Dww leidt tot een verduidelijking van eisen, regels en delegatiegrondslagen voor kwaliteitseisen en signaleringsparameters voor het oppervlaktewater waarmee drinkwater wordt bereid. Verduidelijkt wordt in de wettekst dat het productieverbod van artikel 22, tweede lid, niet geldt in geval van overschrijding van een signaleringsparameter. Niet uitgesloten is dat de vigerende wettekst die algemeen geformuleerd is onbedoeld zo zou worden gelezen dat het ook bij overschrijding van een signaleringsparameter verboden zou zijn om van het desbetreffende oppervlaktewater drinkwater te maken. Dat gevolg is nooit beoogd en zou onbedoeld kunnen betekenen dat de continuïteit van de openbare drinkwatervoorziening in gevaar zou komen, terwijl er vanuit het oogpunt van volksgezondheid geen reden voor hoeft te zijn. In samenhang hiermee zal ook artikel 30 van het Dwb worden verduidelijkt. De voorgestelde wijzigingen leiden niet tot inhoudelijke veranderingen of een wijziging van verplichtingen.

Wijziging artikel 22, derde lid (onderdeel E, onderdeel 2)

Omdat ingevolge het voorstel wordt verduidelijkt dat het verbod van artikel 22, tweede lid, van de Dww niet van toepassing is in geval van overschrijding van een signaleringsparameter is ook een ontheffing voor die parameters niet meer aan de orde. In verband daarmee wordt ook artikel 22, derde lid, gewijzigd.

Artikel II (overgangsrecht)

Artikel II voorziet in overgangsrecht voor 2021. Er zijn drie mogelijkheden:

1. De wijzigingswet treedt vóór 1 juli 2021 in werking. De WACC en het maximaal toegestane aandeel van het eigen vermogen in het totale vermogen worden vóór 1 juli 2021 vastgesteld op basis van de dan gewijzigde wet, voor een periode van drie jaar.
2. De wijzigingswet treedt na 30 juni 2021 en vóór of op 1 november 2021 in werking. De WACC en het maximaal toegestane aandeel van het eigen vermogen in het totale vermogen worden in het tijdvak tussen 30 juni en vóór of op 1 november 2021 vastgesteld op basis van de dan gewijzigde wet, voor een periode van drie jaar.
3. De wijzigingswet treedt na 1 november 2021 in werking. De WACC en het maximaal toegestane aandeel van het eigen vermogen in het totale vermogen worden vóór 1 november van dat jaar vastgesteld op basis van de vigerende wet, voor een periode van twee jaar.

---

¹⁶ Regeling van de Minister van Infrastructuur en Waterstaat, van 25 juni 2019, nr. IENW/BSK-2019/136409, tot wijziging van de Drinkwaterregeling in verband met vereenvoudiging van de regeling van signaleringsparameters voor oppervlaktewater bestemd voor de bereiding van drinkwater (Stcrt 2019, nr. 34877).

Artikel II regelt de tweede situatie. De eerste situatie hoeft niet te worden geregeld, dan is sprake van onmiddellijke werking. De derde situatie hoeft evenmin te worden geregeld, dan geldt de vigerende wet nog.

Conform de toelichting op Aanwijzing voor de regelgeving 5.60 wordt het overgangsrecht niet in de Drinkwaterwet zelf opgenomen maar in de wijzigingswet. Reden is dat het overgangsrecht een zodanig beperkte doelgroep of geldigheidsduur kent, dat het overgangsrecht de te wijzigen regeling (de Drinkwaterwet) onnodig zou "vervuilen".

Artikel III (inwerkingtreding)

Met toepassing van Aanwijzing voor de regelgeving 4.17, vijfde lid, aanhef en onderdeel a, wordt bij een inwerkingtreding na 1 juli 2021 en vóór of op 1 november 2021 afgeweken van de vaste verandermomenten en minimuminvoeringstermijn. Reden is het gelet op de doelgroep en jaarindeling, voorkomen van aanmerkelijke ongewenste private en publieke nadelen. Door het wetsvoorstel wordt de looptijd van het maximaal toegestane aandeel van het eigen vermogen in het totale vermogen en de gewogen gemiddelde vermogenskostenvoet verlengd hetgeen tot meer stabiliteit leidt. Ook wordt verduidelijkt dat een teruggaaf van te veel betaald tarief eerder kan plaatsvinden. Een stabiele financiering en eerdere teruggaaf zijn in het belang van de burger.

DE MINISTER VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT,